

EDITORIAL ca-

452°F *Revista de Teoria de la literatura i Literatura comparada* es presenta en el seu novè número amb un monogràfic dedicat als Estudis Crítics Bascos des d'una perspectiva inscrita en els debats contemporanis entorn a la Crítica Literària i la Literatura Comparada. D'aquesta manera, coordenades teòriques referents als Estudis Atlàntics, la Crítica Queer i Feminista, els Performance Studies o la crítica de la modernitat serveixen de suport per a repensar de manera radical la producció literària i cultural basca. Mitjançant la combinació d'aquestes perspectives teòriques i corpus literaris que poden llegir-se als articles —i l'assumpció del punt de vista descentrat plural dels discursos i els agents socials que comporten— esperem produir efectes d'equivalència entre les lluites democràtiques dels diferents espais polítics que els Estudis Bascos fan visibles.

A manera de guia per a orientar-se en una possible lectura conjunta dels diferents articles que completen el present monogràfic, «Propostes radicals per als estudis bascos», els dos textos convidats senyalen el marc teòric, polític i literari que els altres textos continuaran elaborant de manera diversa. Per una banda, a «*Galdós, Etxeita, Rizal – Madrid, Mundaka, Manila: On Colonial Disavowal and (Post)Imperial Articulations of the Hispanic Pacific-Atlantic*» Joseba Gabilondo busca, partint de l'anàlisi de *Fortunata y Jacinta*, *Jose txo* i *Noli me tangere*, enunciar una història «trans-post-colonial» diferent que es formuli en contra dels discursos nacionalistes hispànics i hispanistes instal·lats en la modernitat. Per altra banda, «Intimitea Zartagailu» d'Itxaro Borda sorgeix d'un context social que arrossega l'herència de la lluita armada, el jansenisme i el capitalisme neoliberal i comprèn la intimitat com a últim lloc de resistència que li queda a la dona escriptora basca del segle XXI per a tornar a definir-se nombrant el seu cos com a font de plaer i de dolor.

Seguint el fil del primer article convidat, les propostes de Ur Apalategi, Beñat Sarasola i Iratxe Retolaza tenen com a objectiu qüestionar diferents aspectes de la modernitat (basca). El primer, «Euskal subjektuaren bilakaera erromanekoa: desberdintze estrategiaren eta homologazio nahiaren arteko negoziaketa literario-ideologikoak», rastreja les representacions textuais de la modernitat escrites en eusquera amb l'objectiu de desvelar un cert actor pragmàtic que, de manera funcional, articula la identitat nacional.

Sarasola, en el seu «*Harri eta Herrieta Etiopia* artean: modernitatea euskal poesian», se centra en l'articulació del mateix concepte de la modernitat poètica per tal de tornar a pensar la periodització que aquest ha comportat en la concepció de la història de la literatura. «Poesía corporal/Danza Verbal: una lectura comparada de *Hnuy Illa*» de Retolaza pensa la modernitat com l'era del refugiat, de l'exiliat, en l'encontre de la dansa, la música i la poesia. El cos com a argument central d'aquest últim text, la seva representació deslocalitzada i desterritorialitzada ens dóna accés a la segona vessant teòrica proposada per l'article d'Itxaro Borda, ja que al cos se li afegeixen els altres dos eixos principals de la seva proposta: la resistència social feminista i la intimitat. Els textos de Tina Escaja —«Poética de resistencia en Itxaro Borda»— i Katixa Dolhare —«Bakartasuna Itxaro Bordaren obran»— desenvolupen cada una d'aquestes perspectives. Escaja confronta l'obra poètica de Borda amb els discursos nacionalistes unívocs i hipermasculins a la cerca d'un llenguatge que incorpori les diferències, mentre que Dolhare se centra en la qüestió de la soledat a través del diàleg entre l'obra de la poeta i la història literària occidental.

D'aquesta manera, aquest monogràfic, en el qual els discursos monolòtics sobre nacionalismes, imperialismes, masculinitats i modernitats són atacats des dels intersticis creats entre geografies, cossos, poètiques, gèneres i subjectivitats de la literatura i cultura basques, desdibuixa les fronteres entre la pràctica teòrica, política i literària. En altres paraules, s'articula una perspectiva operativa en la qual la diversitat de punts de vista literaris descentrats i els seus diferents espais polítics poden pensar-se de manera estratègica des de la producció científica que assumeix com a objecte d'estudi la literatura basca.

En la secció miscel·lània, «*Periférica Blvd.* o una (neo)barroca pesquisa en La Paz» analitza la novel·la de l'escriptor Adolfo Cárdenas des de la literatura policíaca. Daniela Renjel Encimas proposa que el text de Cárdenas excedeix el gènere negre amb els seu estil barroc o la posició perifèrica dels personatges. «Infected with Emotions: Jane Badler's Music and the Maturation of Diana in the *V* series» de Gerardo Rodríguez Salas, per la seva banda, estudia des d'una perspectiva interdisciplinària la sèrie televisiva *V* en busca d'alternatives per una Ciència Ficció que tanca les portes a l'apoderament de la dona. Així doncs, els articles de la miscel·lània completen el novè número de la revista *452°F* tot creant un lloc per a produccions i lectures que fan front als usos comuns dels gèneres.

Ibai Atutxa